

ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ
СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

„Кооперативните модели, публичната среда, социалната и солидарната икономика: практики, възможности, решения“

Кооперациите в рамката на целите за устойчиво развитие на ООН
Cooperatives within the
framework of the UN Sustainable Development Goals

Iskra Miteva

Стопански факултет
Тракийски университет, гр. Стара Загора

23.10–24.10.2025 г.
гр. София

В световен план кооперативите съществуват като големи структури като наброяват над 3 милиона и осигуряват работа на 280 милиона души от населението на Земята, функциониращи в различни страни. В противовес с това е текущото състояние на кооперативната общност в България като статистически броят на кооперациите намалява значително спрямо миналия век.

- **Целта** на настоящата разработка е представяне и анализиране на мястото на българската кооперация в целите за устойчиво развитие на ООН.
- **Методите**, които се прилагат в настоящата статия за постигането на тази цел, са сравнителна характеристика, систематичен метод, анализ на законодателни промени в кооперативното дел

КООПЕРАТИВНА ГРУПА И КООПЕРАТИВНО ПРЕДПРИЯТИЕ

- Кооперативна група – общност от индивиди/членове, обединени помежду си от поне един общ интерес или цел;
- Кооперативно предприятие – членовете използват съвместно притежаваното и поддържаното предприятие като инструмент за производство и поддържано предприятие като инструмент за производство и предоставяне на продукти за да постигнат подобряване на своето икономическо и социално-културно положение;
- Градивен елемент на кооперативното дело с двойствена природа, която се характеризира със собственост на ползвателите, контрол от страна на ползвателите и ползи за ползвателите;
- Кооперативите са колективна форма, която способства за разрешаване на проблеми като минимизиране на посредническите разходи и цените на дребно, укрепване на слаби пазарни позиции, взаимна застраховка или подобряване качеството на живот на големи и често пъти неравнопоставени обществени групи

ЦЕННОСТИ НА КООПЕРАТИВНОТО ДЕЛО (ICA)

- Самопомощ;
- Самоотговорност;
- Самоконтрол;
- Самоуправление;
- Демокрация;
- Равенство;
- Справедливост;
- Солидарност;
- Честност
- Откритост
- Социална отговорност
- Грижа за другите

ЦЕЛИ ЗА УСТОЙЧИВОСТ НА ООН (ЦУР)

Включват 17 основни цели за устойчиво развитие (ЦУР), определени за периода от 2015 г. до 2030 г., както следва:

- Намаляване на бедността;
- Намаляване на глада;
- Подобряване на здравето и цялостното съществуване;
- Качествено образование;
- Равноправие на половете;
- Достъп до чисти водоеми и хигиенни условия;
- Чиста енергия на достъпни цени;
- Почтена работна среда и икономически растеж;
- Индустриализация, иновация и инфраструктура;
- Намаляване на неравнопоставеността;
- Устойчиви градове и общности;
- Отговорна консумация и продукция;
- Контрол върху климатичните промени;
- Опазване на аква разнообразието;
- Опазване на околната среда;
- Мир, справедливост и силни институции;
- Партньорство към постигане на целите

„Сдружение на физически лица с променлив капитал и с променлив брой членове, които чрез взаимопомощ и сътрудничество осъществяват търговска дейност за задоволяване на техни икономически, социални и културни интереси.” ;

1907 г. - „Закон за кооперативните сдружавания” ;

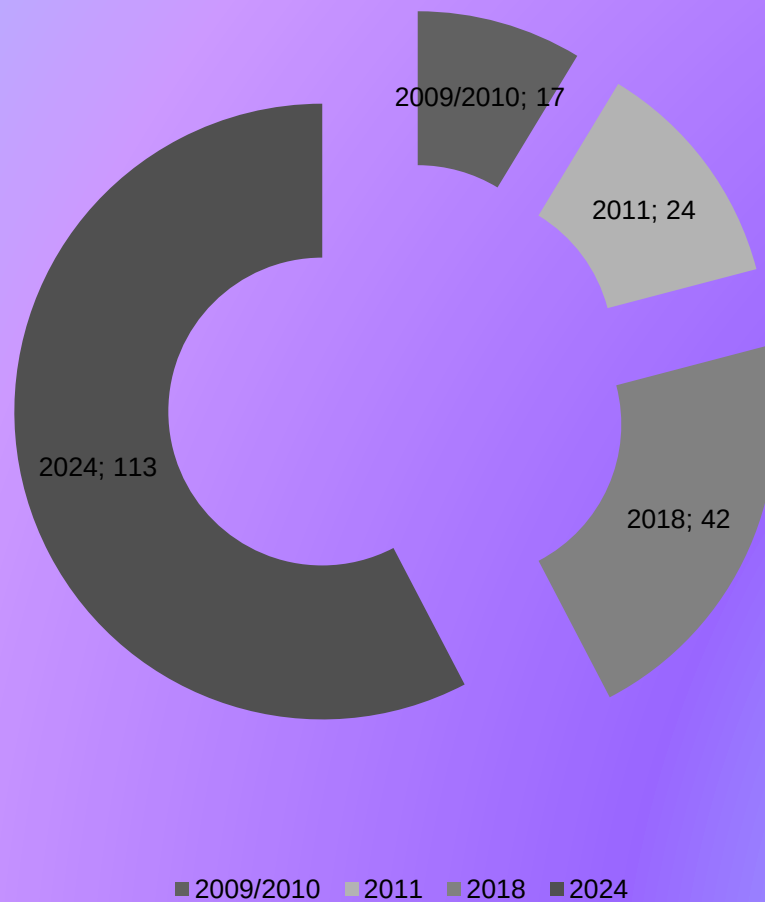
На макроравнище в Европейския съюз кооперацията съществува под легалната формата на Европейско Кооперативно Общество (ЕКО). Целта е да обедини кооперативните международни и транснационални дейности.;

5 или повече европейски граждани от повече от една европейска страна да създаде европейско кооперативно общество;

Кооперативните общности в ЕС се регулират от националния закон на всяка държава членка, в която е регистрирана общността и Регламент 1435/2003 приет на 22.07.2003 и влиза в сила през 18.08.2006

БРОЙ РЕГИСТРИРАНИ ЕКО В ЕС

Брой регистрирани ЕКО на база различни преброявания в ЕС

ЗАКОНОВИ ПОСТАМЕНТИ НА КООПЕРАТИВИТЕ

- В България законът, който се прилага за регулиране на кооперативните общности е Раздел 2 „а”р чл. 51а-51д от Закона за кооперативите от 2007г., Закон за изменение и допълнение на Търговския закон (ЗИДТЗ): Параграфи 11 и 15 от Преходните и заключителните разпоредби
- Централният кооперативен съюз, който включва в структурите си 854 кооператива с близо 162 000 член-кооператори, и наема близо 12 000 служители, чиято търговска дейност е едно от най-силните му направления

„Популярни банки” – 1903 г.

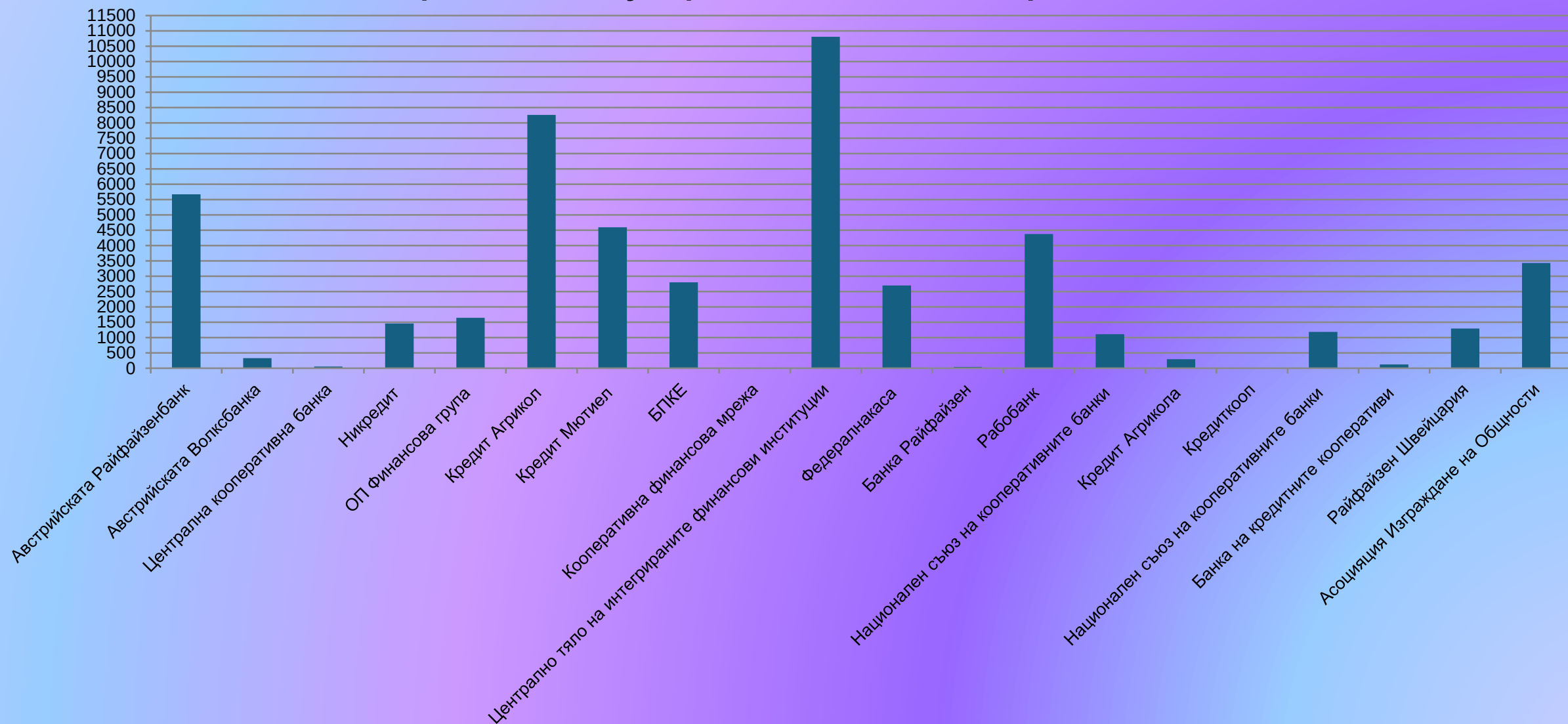
В края на 1947 г., след национализацията на частните банки и установяването на държавен монопол върху банковото дело, популярните банки продължават на функционират под ръководството на Българската народна банка, която в началото на 1952 година поема активите и пасивите им и те са превърнати в клонове на БНБ

Урсоор създава платежни методи и услуги за социални и местни цели. Подпомага бизнеса и общностите да подобрят покупателната сила и качеството на живот на служителите и гражданите, работейки близко с местни агенти. Целта е по-здравословна храна, култура и свободни дейности за всички и повече отговорна консумация.

Групата се бори за по-справедливо, по-грижовно и по-устойчиво общество

ТЕНДЕНЦИИ ПРИ ФИНАНСОВИТЕ КООПЕРАТИВИ В ЕС КЪМ 2023

Приходи след удържане на данъци в евро

- Кооперативите са едни от едни от най-старите общности на обединение на единици с обща цел и взаимопомощ.
- Към текущия моменти в България те са слабо позиционирани на пазара.
- Кооперативната европейска общност е структура, което има тенденция да се разпростира и продължава развитието си за в бъдеще

**International Year
of Cooperatives**

Cooperatives Build
a Better World

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО